

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Менеджмент»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
спеціальності D 3 «Менеджмент», що реалізується в
Поліському національному університеті

Актуальність підготовки докторів філософії за спеціальністю «Менеджмент» обумовлена трендами розвитку сучасних соціально-економічних систем, ключовим ресурсом забезпечення яких є бізнесовий потенціал, що формується в результаті управління бізнес-процесами з використанням різних моделей та механізмів менеджменту. Інноватизація управлінських моделей потребує проведення досліджень в галузі управління бізнесом, адміністрування розвитку регіональних та локальних територіально-просторових систем, що здійснюються науковцями, які продукують нові знання з проблем формування та ефективного використання інноваційних механізмів менеджменту. Це засвідчує актуальність та нагальну потребу в розробці та реалізації освітньо-наукової програми «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності D 3 «Менеджмент» у Поліському національному університеті.

Означена програма представляється, як освітньо-наукова, дослідницька, з акцентом на навчання та дослідження різнопрофільних систем менеджменту, управління науковими проєктами, адміністрування в різних галузях, науково-педагогічної діяльності, що забезпечується переліком компонентів та практичною підготовкою (педагогічною практикою) в освітній частині програми й проведенням здобувачами власних наукових досліджень та оформлення результатів у вигляді дисертації (в науковій частині програми).

Аналіз змісту програмних компетентностей засвідчує можливість набуття здобувачами вищої освіти здатності ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту, продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі управління та адміністрування, здійснення

власних наукових досліджень. Структура освітньо-наукової програми є лаконічно сформованою в сенсі представлення предметної області програми (об'єкту, цілей навчання, методів, методик та технологій, інструментів та обладнання), інформації про придатність випускників до працевлаштування, сформованих аспектів викладання та навчання, оцінювання, програмних компетентностей та результатів навчання. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, представлені в освітньо-науковій програмі, вказують на існування у Поліському національному університеті високо організованої системи моніторингу та оцінки процесів реалізації освітньої програми.

У цілому, слід зауважити, що освітньо-наукова програма «Менеджмент» є якісно сформованим програмним документом, що дозволить сформувати індивідуальну освітню траєкторію здобувачів вищої освіти та забезпечити отримання приросту новітніх знань в управлінні організаціями та бізнес-процесами, тому її доцільно реалізовувати у Поліському національному університеті для навчання здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право».

Рецензент:

Д.е.н., професор, член-кореспондент НААН,
Заступник директора з науково-проектної роботи,
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»

О. В. Ходаківська

Підпис Ходаківська О. В. засвідчую
Зав. відділу наукових кадрів, аспірантур
і спецради ННЦ "Інститут аграрної економіки"

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності D 3 «Менеджмент», що реалізується в Поліському національному університеті

Забезпечення інноваційного розвитку соціально-економічних систем в умовах глобалізації, поглиблення інклюзії в регіональному та локальному розвитку, цифровізації економіки, стрімких змін в організації бізнес-процесів зумовлюють необхідність підготовки фахівців-менеджерів, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі бізнесу та адміністрування, які володіють потенціалом знань, навичок і вмінь, здатністю до глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, для чого реалізується освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності D 3 «Менеджмент», в Поліському національному університеті.

Поєднання в означеній програмі освітньої і наукової складової забезпечує перспективи підготовки фахівців здатних, одночасно з формуванням ефективних систем управління організацій та їх підрозділів, застосовувати новітні моделі методологій наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що підтримує розвиток соціально-економічних систем в умовах глобалізації та євроатлантичної інтеграції України, інтелектуалізацію менеджменту організацій, галузей, територій, національної економіки.

Професійно сформований перелік компонент освітньо-наукової програми, структурований за циклами загальнонаукової, мовної, універсальної та професійної підготовки, дозволяє забезпечити базис накопичення знань, навичок і вмінь здобувачами освіти, як в галузі управління бізнес-процесами, так і в галузі здійснення наукових досліджень та управління ними. Перелік вибіркового компонент програми засвідчує можливість варіативності їх вибору здобувачами освіти, у т.ч., з урахуванням напрямів власних наукових досліджень. Візуалізація структурно-логічної схеми та перелік компонент освітньо-наукової програми та їх зміст (закладений у назви), засвідчують можливість використання методів, методик та технологій (заявлених у предметній області програми), особливо – технологічного обґрунтування управлінських рішень (економічний аналіз, СППР (система підтримки прийняття рішень), сучасного інструментарію штучного інтелекту в сфері менеджменту та в управлінні науковими дослідженнями.

В рецензованій освітньо-науковій програмі представлено лаконічне поєднання системних процесів накопичення загальних та спеціальних компетентностей в галузі бізнес-менеджменту, адміністрування та здійснення наукової діяльності, що засвідчується скомпонованими (у вигляді матриць) відповідностями програмних компетентностей та результатів навчання компонентам освітньо-наукової програми.

Результати аналізу освітньо-наукової програми «Менеджмент» засвідчують високий рівень її розробки, що відповідає сучасним аспектам отримання знань, навичок і вмінь, формування професійних компетентностей в галузі бізнесу та адміністрування й здійснення наукової діяльності та дозволить в процесі реалізації цієї програми готувати фахівців, здатних до пошуку та використання інноваційних механізмів менеджменту та досягнення приросту знань при здійсненні наукових досліджень. Означені аспекти є підставою рекомендувати освітньо-наукову програму до реалізації у Поліському національному університеті.

Рецензент:

Доктор економічних наук, професор,
професор кафедри
менеджменту ім. І. А. Маркіної
Полтавського державного
аграрного університету

Микола ЗОСЬ-КІОР

ЗАВІРЯЮ
Заступник начальника відділу кафедр
Полтавського державного аграрного
університету
Олена ПІХУЛЯ

ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності D 3 «Менеджмент», що реалізується в Поліському національному університеті.

Трансформаційні зміни у процесах соціально-економічного розвитку України зумовлюють необхідність інноваційного відтворення потенціалу менеджменту на національному, регіональному й локальному рівнях ієрархії в системі координації повоєнного відновлення та забезпечення сталого розвитку соціо-економіко-просторових систем із проектуванням на забезпечення високої якості життя населення. Керівникам підприємств, організацій, систем інституційного регулювання бізнес-процесів, які забезпечують формування потенціалу менеджменту, як сукупності знань, навичок і вмінь, досвіду прийняття ефективних рішень та делегування повноважень, необхідно здобувати знання й практичні компетентності у сфері управління бізнес-процесами, знаннево-орієнтованої організації взаємодії бізнес-стейкхолдерів, використання інноваційних механізмів менеджменту, що є ключовим завданням системи накопичення й трансформації знань у процесі навчання.

Ознайомлення із освітньо-науковою програмою «Менеджмент», що реалізується у Поліському національному університеті для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукововго) рівня вищої освіти «Доктор філософії» за спеціальністю D 3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», дає підстави свідчити про її спрямованість на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних до ідентифікації і розв'язання складних задач і проблем, проведення досліджень та здійснення інновацій. Професійно сформовані матриці відповідності програмних компетентностей й результатів навчання компонентам освітньо-наукової програми вказують на існування тісного системного взаємозв'язку між освітньою й науковою складовими цієї програми, що має прояв у компетентісній реалізації знань навичок й вмінь щодо розв'язання комплексних проблем у галузі бізнесу та адміністрування, здійснення власних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність вказують на можливість формування «ланцюга накопичення знань» в процесі набуття компетентностей за дисциплінами циклів загальнонаукової, мовної, професійної підготовки. Виокремлення чинників здатності до організації високоінтелектуальних механізмів комунікацій, розробки технологій обґрунтування управлінських рішень в менеджменті з

використанням сучасного інструментарію штучного інтелекту у формулюванні спеціальних компетентностей вказує на інноваційні підходи до формування високоінтелектуальної системи управління знаннями в процесі навчання у Поліському національному університеті.

Представлені характеристики освітньої програми, зокрема – методи, методики та технології, зміст теоретичного наповнення предметної області, заявлені інструменти навчання, засвідчують наявність потенціалу забезпечення реалізації цієї програми відповідно до цілей навчання – підготовки фахівців, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі бізнесу та адміністрування.

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» є сучасною, інноваційно-структурованою до реалізації в умовах динамічного середовища розвитку бізнесу, адміністрування, наукової діяльності, адаптованою до вимог ринку праці. У програмі поєднуються цикли академічної підготовки та практико орієнтованої діяльності, зокрема – наукової, що дає змогу випускникам ефективно працювати у сфері управління бізнесом, науковою діяльністю, будувати наукову кар'єру. Програма має високу якість змістового наповнення, чітку логіку побудови, відповідає сучасним трендам розвитку бізнесу й суспільства та рекомендується для подальшої реалізації у Поліському національному університеті.

Завідувач кафедри
аграрного менеджменту та маркетингу
Вінницького національного аграрного університету,
д.е.н., професор

Роман ЛОГОША

Особистий підпис
засвідчую

Начальник відділу
кадрів ВНАУ

Шановний

РЕЦЕНЗІЯ

25

на освітньо-наукову програму «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності D 3 «Менеджмент», що реалізується в Поліському національному університеті

У сучасних умовах трансформаційних змін національної економіки та міжнародного бізнесу виникає необхідність впровадження нових підходів до здійснення управлінської діяльності з орієнтацією на досягнення високого рівня ефективності організацій, оптимізацію механізмів та технологій менеджменту, формування потенціалу сталого розвитку бізнесових та територіально-просторових систем, що потребує постійного оновлення теоретичного та методологічного забезпечення систем менеджменту.

Мета, характеристики, орієнтація та основний фокус освітньо-наукової програми підкреслюють її унікальність щодо підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту, продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі бізнесу та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Орієнтація на спеціальні фахові компетентності, представлені у програмі, дозволять формувати у здобувачів освіти здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів з використанням високоінтелектуальних механізмів комунікацій та креативних рішень в організаційній взаємодії управління формуванням потенціалу сталого розвитку суб'єктів бізнесу.

Ознайомлення із переліком освітніх компонент і структурно-логічною схемою програми засвідчує гармонійне поєднання комплексів компетентностей та результатів навчання із цілями та освітньо-науковою, дослідницькою орієнтацією програми. Основні й додаткові спеціальні компетентності, у їх контентному позиціонуванні, підкреслюють орієнтацію програми на

забезпечення потенціалу проведення досліджень з реалізації інноваційних технологій управління розвитком соціально-економічними системами в умовах глобалізації та євроатлантичної інтеграції України, інтелектуалізації менеджменту організацій, галузей, територій, національної економіки.

На підставі зазначених аспектів слід констатувати, що розроблена освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності D3 «Менеджмент», може бути рекомендованою до реалізації у навчальному процесі Поліського національного університету.

Рецензент:

доктор економічних наук, професор
професор кафедри міжнародної торгівлі
і маркетингу

Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана
відомостями про завірення підпису

О. М. Яценко

Підпис *Яценко О.М.*
ЗАСВІДЧУЮ
Заступник начальника відділу кадрів
Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана
Ю.О. Родовська
«__» _____ 20__ р.

Відгук-рецензія
на освітньо-наукову програму «Менеджмент» третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань
D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності D 3 «Менеджмент»,
розроблену в Поліському національному університеті

Актуальні тренди розвитку національних соціально-економічних систем в умовах глобалізації характеризуються підвищенням ступеню ризиків у взаємовідносинах економічних агентів, формуванням кроскультурного ділового середовища, суцільною інформатизацією бізнесових відносин та комунікацій, інтелектуалізацією управлінських систем. Це зумовлює потребу у професіоналах з бізнес-менеджменту, здатних приймати креативні, інноваційні рішення та організовувати їх реалізацію для досягнення і підтримання високої ефективності розвитку локальних, регіональних, національних соціально-економічних систем.

Означені аспекти зумовлюють необхідність проведення наукових досліджень з управління бізнесом, адміністрування, правового забезпечення структурованих процесів соціально-економічної взаємодії та підготовки фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та прикладні проблеми в галузі бізнес-адміністрування, а також – здатних здійснювати науково-педагогічну діяльність.

Зміст профілю ОНП «Менеджмент» засвідчує системний взаємозв'язок між її складовими, що дозволяє здобувачам набути компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у сфері управління бізнесом, проведення самостійного наукового дослідження з використанням ресурсної бази університету та під індивідуальним науковим керівництвом, отримання навичок науково-педагогічної роботи, що після завершення навчання за програмою сприятиме працевлаштуванню випускників в науковій, управлінській та освітній галузях, на викладацьких та інших посадах у ЗВО, в органах державного управління і місцевого самоврядування, у сфері бізнесу.

В ОНП «Менеджмент» забезпечена збалансованість між загальними, спеціальними (фаховими) програмними компетентностями та програмними результатами навчання, що дозволяє здобувачу оволодіти інтегральною компетентністю. Перелік освітніх компонент ОНП «Менеджмент» та їх логічна послідовність зумовлюють можливість отримання знань, навичок і вмінь з урахуванням напряму наукового дослідження здобувача із циклів загальної та професійної підготовки, а також – отримання практичних навичок викладання дисциплін у межах викладацької практики.

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, представлені в ОНП «Менеджмент», орієнтують здобувачів до участі у моніторингу та перегляді освітньої програми, що сприяє її подальшому удосконаленню. Ресурсне забезпечення ОНП «Менеджмент» є достатнім для підготовки докторів філософії за цією програмою.

Слід констатувати, що освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього рівня вищої освіти, розроблена у Поліському національному університеті, повністю відповідає вимогам до підготовки докторів філософії за спеціальністю D 3 «Менеджмент», галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», а здобувачі, які навчаються (навчатимуться) за цією програмою стають конкурентоспроможними фахівцями на ринку праці в науковій, професійній, викладацькій діяльності та міжпрофесійних галузях.

Директор
ТОВ ТК «Полісся-Продукт»
Доктор філософії в галузі підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності

Олександр РАКОВИЧ